

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут освітньої аналітики»

Інформаційно-аналітичне забезпечення освітнього управління - складова розвитку якості освіти

Сергій Лондар
доктор економічних наук, професор
директор ДНУ «Інститут освітньої аналітики»

Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики»

Головна мета діяльності Інституту – інформаційно-аналітичне забезпечення управлінської діяльності в сфері освіти:

- збір статистичних даних про стан української освіти;
- аналіз якісних і кількісних показників освітньої статистики;
- створення баз даних та інформаційно-аналітичних довідників у галузі освіти;
- моніторинг якісних і кількісних показників рівня і стану освітніх процесів.
- нормативно-правове, організаційне, науково-методичне забезпечення, інноваційна діяльність;
- здійснення прикладних наукових досліджень, експериментальні розробки у сфері суспільних та гуманітарних наук;

Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики»

Інструментарій Інституту:

- розроблення і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для збору, передачі, обробки, зберігання та розповсюдження інформації на базі єдиної методології (ДИСО, АІКОМ, ІС «ІРЦ», малі програмно-технологічні комплекси);
- розроблення методології моніторингу якісних і кількісних показників у галузі освіти та впровадження результатів у навчально-виховний процес;
- аналітика за результатами фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі освіти;
- вивчення міжнародного досвіду діяльності світових освітянських систем, аналіз та порівняння державної освітньої політики провідних країн світу;

I. Інформаційне забезпечення

В Україні наразі здійснюється реформування системи початкової освіти (реформа «Нова українська школа»), проводяться зміни в сфері ППТО та вищої освіти.

Для ефективних і обґрунтованих даними і фактами управлінських рішень необхідне надійне інформаційне забезпечення.

В багатьох розвинутих країнах з цією метою створено інформаційні системи управління освітою (**Education Management Information Systems, EMIS**).

Інформаційне забезпечення (продовження)

В Україні наразі існують декілька державних освітніх інформаційно-аналітичних систем, зокрема ІС УЦОЯО, ЄДЕБО (сфера вищої освіти), ДІСО - Державна інформаційна система освіти (сфера загальної середньої освіти).

В ДНУ «Інститут освітньої аналітики» для інформаційно-аналітичного забезпечення освітніх органів управління використовується ДІСО - Державна інформаційна система освіти.

З 2019 року почався збір даних за формою **85-к** (звіт про діяльність закладу дошкільної освіти)

Додатково в Інституті використовуються форми статистичної звітності по професійно-технічній освіті:

- Звіти професійно-технічного навчального закладу про підсумки роботи - **№1 (профтех)**
- Звіти професійно-технічного навчального закладу про приймання учнів та слухачів» - **№2 (профтех)**

ДІСО

Інформаційне забезпечення (продовження)

Форми державної статистичної звітності, що збираються в ДІСО

- 76 –РВК – **зведений звіт** денних закладів загальної середньої освіти
- Д-7-8 – **відомості про мови навчання та вивчення мови як предмета** у закладах загальної середньої освіти (без спеціальних шкіл/шкіл-інтернатів)
- 77-РВК – **звіт про кількість дітей шкільного віку**
- ЗВ-1 – **зведений звіт вечірніх (змінних) шкіл**
- Д-9 – **відомості про заклади спеціальної освіти**
- 83-РВК – **зведений звіт про чисельність і склад педагогічних працівників** закладів загальної середньої освіти
- Д4 – **відомості про матеріальні базу денних закладів загальної середньої освіти та використання сучасних інформаційних технологій** (без спеціальних шкіл/шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів)
- Д-6 – **відомості про групування денних закладів загальної середньої освіти за кількістю вчителів, класів і учнів та про наповнюваність класів учнями по закладах**
- Д-5 – **відомості про профільне навчання і поглиблене вивчення предметів** у денних закладах загальної середньої освіти (без спеціальних шкіл/шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів)
- 1-ЗСО – **зведений звіт про продовження навчання для здобуття повної середньої освіти випускниками 9-х класів** загальноосвітніх навчальних закладів

Основні обмеження ДІСО

- ДІСО працює на основі клієнтських програм, тобто потребується встановлення спеціального програмного забезпечення на один комп'ютер у кожній школі
- Якщо є необхідність зміни форми звітів, то потребується втручання програмістів - розробників
- відсутність потенційної можливості використовувати індивідуальну деперсоналізовану інформацію про учнів та вчителів
- наявна лише агрегована інформація щодо педагогічного складу, але унікальні ідентифікатори відсутні
- у формах відсутня інформація про оцінювання чи підвищення кваліфікації педагогів
- щороку поновлюється “список” шкіл, але нема універсального шкільного реєстру із унікальними ідентифікаторами шкіл

Створення АІКОМ

ДНУ «Інститут освітньої аналітики» успішно виконав **грант Світового банку** «Зміцнення науково обґрунтованої розробки державної політики на основі освітньої статистики та аналітики».

В результаті співпраці Міністерства освіти і науки України та **Світового банку** було розроблену нову інформаційну систему – **АІКОМ** (Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту)

Створено **Open data portal**: <http://iea.gov.ua/portal-vidkritih-danih/>

Переваги АІКОМ

- **web технологія доступу респондентів до АІКОМ**
- **комплексна система захисту інформації (КСЗІ)**
- **конструктор форм і звітів (принцип гнучкості)**
- **Open Data Portal**
- **Business intelligence (BI) модуль**
- **Відсутність ліцензійних зобов'язань**

III. Здійснення аналітичного забезпечення

- створюються аналітичні записки в контексті опрацювання шляхів розв'язання актуальних освітніх проблем (розрахунок освітньої субвенції, розподіл наборів Lego, підручників, матеріальних ресурсів) тощо;
- функціонує науково-практичний журнал «Освітня аналітика України» ;
- випускаються монографії;
- проводяться конференції

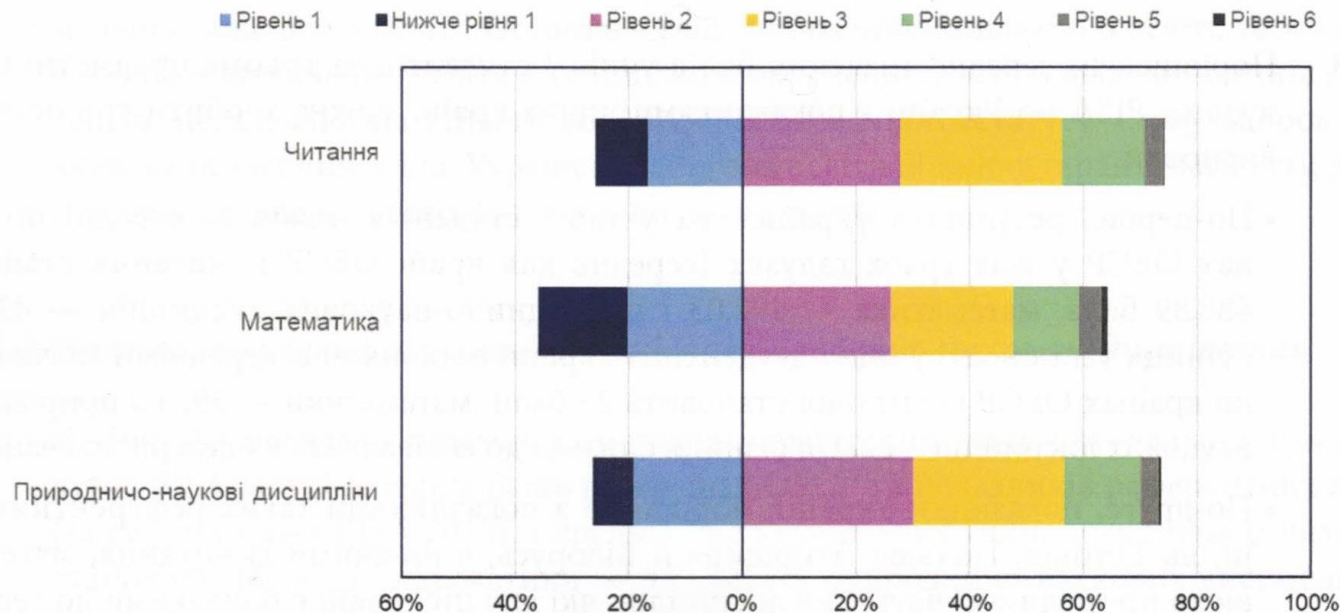

Участь ДНУ «ІОА» у підготовці PISA в Україні

У рамках підготовки до Програми міжнародного оцінювання учнів – PISA 2018, в ДНУ «ІОА»:

- **проведено роботу з підготовки репрезентативної вибірки**
- **організовано і проведено тренінг «Analysis of PISA data and report preparation» для національної команди PISA 2018 в Україні.**

Досягнення українськими учнями/студентами рівня сформованості читацької, математичної та природничо-наукової грамотності в шкалах PISA за галузями

Щодо подальшого розвитку PISA- процесу

1. Створення **концепції (ПМО)** природничо-математичної освіти (тільки що пройшли слухання у ВРУ):

- врахувати, що важливі соціальні ПМО-функції: формування людського капіталу (приклад дії: робота за кордоном); забезпечення н.-т. прогресу в Україні;
- на сьогодні **тільки 22% (23,3% -місто, 17% -село)** школярів вибирають профіль ПМО (з них лише **до 3%** - поглиблене вивчення предметів ПМО (**олімпіади і т.д.**) ;
- **вчителі** предметів ПМО: тільки близько **8% молоді** (стаж до 3-х років), з математики більше **чверті** вчителів – пенсійного віку.

2. Уряд (зокрема МОН) здійснює заходи щодо навчальних кабінетів, підготовки кадрів, комп'ютерного забезпечення, інтернет тощо. Добра реклама для вибору школярів і їх батьків буде у випадку збільшення робочих місць в інноваційних галузях, підвищення захисту інтелектуальної власності.

Щодо подальшого розвитку PISA- процесу (продовження)

3. Необхідні зміни у формах освітньої статистики:

- треба знати не просто кількість комп'ютерів, а й їх характеристики (чи здатні екзамнуватись учні он лайн);**
- характеристики інтернету;**
- деперсоналізована індивідуальна інформація про кадровий склад шкіл, підвищення їх кваліфікації тощо;**
- розроблення окремих курсів підвищення кваліфікації для педагогів, які поглиблено навчають учнів тощо.**

Дякую за увагу!